

**HEDEN
TER BESLISSING**

Aan
de minister
de staatssecretaris Toeslagen en Douane

notitie

Overdrachtsbrief CAF Toeslagen

Aanleiding

U (minister) heeft afgelopen maandag in het dagelijkse Toeslagenoverleg gevraagd om een overdrachtsbrief voor de Tweede Kamer gezamenlijk te versturen met de nieuwe staatssecretaris van Financiën - Toeslagen en Douane. De inhoud hiervan omvat de volgende onderwerpen:

1. de ouderbijeenkomst van 20 januari jl.,
2. de toezegging rondom dwanginvordering bij ouders die zich als gedupeerden hebben gemeld,
3. de signalen binnen het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid over de invulling van fraudebeleid Toeslagen,
4. het onderzoek van de Inspectie Overheidsinformatie en Erfgoed naar de dossiervorming bij Belastingdienst/Toeslagen
5. de reactie op vragen van de Nationale ombudsman rondom rappelleren door Toeslagen.
6. de antwoorden op de vragen van het lid Leijten (SP) over het bericht dat het nog zeker een jaar gaat duren tot de toeslagenaffaire is opgelost (2020Z00173) en van het lid Van Kooten-Arissen (Van Kooten-Arissen) over de samenwerking van het ministerie van Financiën met kinderopvangbranchevereniging BOinK (2020Z00176).

De brief is naar aanleiding van uw (min en stas) opmerkingen aangepast. In deze notitie wordt de laatste versie aan u voorgelegd voor akkoord.

Gevraagd besluit

1. Akkoord gaan met brief aan de Nationale ombudsman.
2. Akkoord gaan met bijgaande brief aan de TK inclusief bijlagen.

Directoraat-Generaal Belastingdienst

Inlichtingen

T 070-
@minfin.nl
www.minfin.nl

Direct contact

M

Datum

31 januari 2020

Notitienummer

2020-0000024774

Auteur

Van

De i Toeslagen

Kopie aan

Bijlagen

0. Overdrachtsbrief
1. Brief aan ouders + samenvatting ouderbijeenkomst.
2. Brief van de NO 17/12
3. Antwoordbrief aan NO
4. Antwoorden Leijten en Van Kooten-Arissen
5. Reactie op vragen klokkenluidersregeling

Ministerie van Financiën

> Retouradres Postbus 20201 2500 EE Den Haag

De voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500EA Den Haag

**Directoraat-Generaal
Belastingdienst**

Korte Voorhout 7
2511 CW Den Haag
Postbus 20201
2500 EE Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Inlichtingen

T
@belastingdienst.nl
@minfin.nl
www.minfin.nl

Ons kenmerk
2020-000000793

Uw brief (kenmerk)

Datum 30 januari 2020
Betreft Overdrachtsbrief CAF Toeslagen

Geachte voorzitter,

Woensdag is de nieuwe staatssecretaris van Financiën - Toeslagen en Douane geïnstalleerd. Met deze brief schetsen wij, bij wijze van overdracht, de stand van zaken rondom een aantal ontwikkelingen in het dossier CAF Toeslagen, mede naar aanleiding van het debat van 21 januari jl. Achtereenvolgens komen aan de orde; de ouderbijeenkomst van 20 januari jl. (zie bijlage 1), een toezegging rondom de "stopknoppauzeknop" aan ouders die zich als gedupeerden hebben gemeld, de omgang met de signalen met betrekking tot fraude(aanpak) richting het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, het onderzoek van de Inspectie Overheidsinformatie en Erfgoed naar de dossiervorming bij Toeslagen en de reactie op vragen van de Nationale ombudsman rondom rappelleren door Toeslagen (zie bijlage 2 en 3). Tevens treft u de antwoorden op de vragen van het lid Leijten (SP) over het bericht dat het nog zeker een jaar gaat duren tot de toeslagenaffaire is opgelost (2020Z00173) en van het lid Van Kooten-Arissen (Van Kooten-Arissen) over de samenwerking van het ministerie van Financiën met kinderopvangbranchevereniging BOiNK (2020Z00176, zie bijlage 4). Abusievelijk ontbrak bij de verzending van de kamerbrief van vrijdag 24 januari jl. "Stand van zaken van een aantal moties en toezeggingen", de bijlage met de reactie op de gestelde vragen naar aanleiding van de brief van 31 oktober 2019 met de reactie van mijn ambtsvoorganger op de motie van het lid Omtzigt c.s. over de richtlijnen voor bescherming van klokkenluiders volledig implementeren. Deze reactie sturen wij u als bijlage 5 bij deze brief alsnog toe.

Ouderbijeenkomst 20 januari 2020

Bij de ouderbijeenkomst hebben de minister-president en de minister van Financiën in openhartige gesprekken vele ouders ontmoet die zich als gedupeerden gemeld hebben. De staatssecretaris van Financiën is inmiddels ook bij een aantal ouders langs geweest en heeft hun soms schrijnende verhalen gehoord. Voor ons waren deze gesprekken zeer waardevol en we zijn de ouders dankbaar dat ze hun verhalen wilden delen. Zoals toegezegd bij de ouderbijeenkomst op 20 januari ontvangen deze ouders een brief met het verslag van de bijeenkomst. Deze treft u aan in bijlage 1.

Pagina 1 van 5

Toegeving aan ouders die zich als gedupeerden gemeld hebben inzake dwanginvordering

Tijdens de ouderbijeenkomst in de Broodfabriek op 20 januari jl. werden verschillende vragen gesteld over de dwanginvordering. De "pauzeknop" die de voormalige staatssecretaris van Financiën op 4 november 2019 had toegezegd geldt alleen voor bepaalde groepen, namelijk voor ouders die betrokken zijn geweest bij een CAF-zaak en voor toeslaggerechtigden die in het verleden een opzet/grove schuldqualificatie hebben gekregen en derhalve niet in aanmerking kwamen voor een betalingsregeling. Dit bleek voor verwarring te zorgen; enkele ouders die buiten die groepen vielen waren in de veronderstelling dat bij hen ook de dwanginvordering was gepauzeerd. Bovendien gaven zij aan behoefte te hebben aan een pauzeknop. We hebben besloten om aan ouders met een kinderopvangtoeslag die problematisch is en die zich hebben gemeld of nog melden bij het inmiddels opgerichte "Serviceteam gedupeerden Kinderopvangtoeslag" van de Belastingdienst en die van mening zijn dat zij in een vergelijkbare situatie verkeren als de CAF-ouders, eenzelfde toegeving te doen als de CAF-ouders hebben gekregen. Dit houdt in dat de Belastingdienst voor schulden van deze ouders voorlopig geen nieuwe dwanginvorderingsmaatregelen neemt, zoals een loonbeslag, verrekening en inbeslagname van een auto. Lopende dwanginvorderingsmaatregelen zullen worden opgeschort en lopende betalingsregelingen worden gepauzeerd. De betrokken ouders worden daarbij per brief in de gelegenheid gesteld om lopende betalingsregelingen te laten doorlopen. Gedurende de pauze zal geen invorderingsrente in rekening worden gebracht. Deze toegeving geldt in ieder geval totdat het eindrapport van de commissie-Donner en het rapport van de ADR en de kabinetsreactie daarop zijn gepubliceerd. In de kabinetsreactie zal u ook geïnformeerd worden over de (eventuele) voortzetting van de pauzeknop. Van belang hierbij is dat deze pauzeknop niet voor iedere ouder een goede tijdelijke oplossing biedt. Zo kan pauzering van de invordering in individuele gevallen juist leiden tot stapeling van schulden omdat er gedurende een bepaalde periode niets wordt afgelost. Het Serviceteam gedupeerden Kinderopvangtoeslag zal de betrokken ouders hierover zo goed mogelijk voorlichten. Inmiddels is de Belastingdienst gestart met de uitvoering van bovenstaande toegevingen. Het vergt echter enige tijd om deze toegeving volledig in werking te zetten. De ouders die tijdens de ouderbijeenkomst hebben aangegeven teruggebeld te willen worden en die kampen met toeslagsschulden krijgen uiterlijk deze week bericht dat de dwanginvordering is gepauzeerd. Van belang hierbij is dat deze pauzeknop niet voor iedere ouder een adequate oplossing biedt. Zo kan pauzering van de invordering in individuele gevallen juist leiden tot stapeling van schulden omdat er gedurende een bepaalde periode niets wordt afgelost. Bovendien is het niet zeker dat deze ouders in aanmerking komen voor compensatie of vermindering van hun toeslagsschuld; de pauzering is in die gevallen slechts tijdelijk en de inning zal weer worden hervat. Het Serviceteam gedupeerden Kinderopvangtoeslag zal de betrokken ouders hierover zo goed mogelijk voorlichten. Inmiddels is de Belastingdienst gestart met de uitvoering van bovenstaande toegevingen. Het effect hiervan zal niet in alle gevallen direct zichtbaar zijn. Afhankelijk van de invorderingsmaatregel betekent dit bijvoorbeeld een ingreep in de automatisering (in het geval van verrekenen) of contact met een derde (in het geval van loonbeslag). Met de ouders die tijdens de ouderbijeenkomst hebben aangegeven teruggebeld te willen worden en die kampen met toeslagsschulden is inmiddels contact gezocht en is de pauzering in gang gezet. Het is moeilijk in te schatten hoeveel ouders zich zullen melden. De Belastingdienst kan namelijk niet zonder nadere informatie van de ouder beoordelen of er sprake is van

Directoraat-Generaal
Belastingdienst

Ons kenmerk
2020-0000000793

Pagina 2 van 5

Wilde ze
dat
allemaal?

→ iedereen die zich merkt,
komt in aanmerking? → als nee,
geen

een situatie die vergelijkbaar is met die van de CAF-ouders en van een problematische kinderopvangtoeslagschuld.

De toezegging zal ook worden vermeld op de site van de Belastingdienst (onder Serviceteam gedupeerden Kinderopvangtoeslag) en geldt in ieder geval totdat de kabinetsreactie op het eindrapport van de commissie-Donner en het rapport van de ADR is gepubliceerd. In de kabinetsreactie zal u ook geïnformeerd worden over de (eventuele) voortzetting van de pauzeknop. Daarna zal het zeker nog de nodige tijd vergen voordat alle dossiers individueel zijn beoordeeld.

Directoraat-Generaal
Belastingdienst

Ons kenmerk
2020-0000000793

dan
aan
wie
wel

Omgang signalen door het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Tijdens het debat van 21 januari jl. is aan het lid Van Weyenberg toegezegd om samen met de staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid uw Kamer te informeren over hoe de signalen rondom de problemen met de kinderopvangtoeslag, en specifiek CAF-11, zijn opgepakt. Mede namens de staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid willen we allereerst benadrukken dat de problemen als gevolg van de complexiteit rond de kinderopvangtoeslag en de problematiek met betrekking tot CAF-11 verschillend van aard zijn. We gaan hieronder afzonderlijk op in. De kinderopvangtoeslag, en het toeslagenstelsel in den brede, zijn de afgelopen jaren een aantal keren tegen het licht gehouden waarbij is beoogd verbeteringen en vereenvoudigingen voor ouders door te voeren. Een gesprek dat ook in uw Kamer is en wordt gevoerd. In 2014 is het toenmalige kabinet gestart met het traject directe financiering kinderopvang. Een traject om te onderzoeken of de financiering van kinderopvang anders en eenvoudiger kan. In 2018 is na grondige afweging tussen de staatssecretarissen van SZW, Financiën en de minister van OCW besloten het traject voor een nieuw financieringssysteem te beëindigen en verbeteringen aan te brengen in het huidige stelsel. Hier is uw Kamer eerder over geïnformeerd en over gesproken.¹ Het verbetertraject kinderopvangtoeslag, waarin de Belastingdienst en het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid gezamenlijk optrekken, brengt sindsdien concrete verbeteringen voor ouders aan om hoge terugvorderingen als gevolg van de kinderopvangtoeslag te verminderen.

Een specifiek onderdeel van de kinderopvangtoeslag waar eerder contact is geweest tussen het ministerie van Financiën en het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid betreft de betaling van de eigen bijdrage en proportioneel vaststellen. Er is voor zover we hebben kunnen nagaan in ieder geval op twee momenten tussen het ministerie van Financiën en het beleidsverantwoordelijke ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid gesproken over een wijziging van het beleid rondom terugvorderen van eigen bijdragen kinderopvangtoeslag. De eerste was eind 2012 naar aanleiding van de casus waarbij mede naar aanleiding van signalen vanuit Toeslagen het voorstel is gedaan voor een soepelere uitvoering van de bepalingen rondom eigen betalingen. Na een voor de toeslaggerechtigde ongunstige uitspraak van de Raad van State op 19 december 2012 is besloten om in lijn met de uitspraak van de Raad van State te handelen en daarmee de terugvordering van kinderopvangtoeslag niet te beperken tot de hoogte van de eigen bijdrage.² Vervolgens is eind 2014 het signaal vanuit de Toeslagen uitvoering gekomen dat het geheel terugvorderen van de kinderopvangtoeslag als een deel van de eigen bijdrage niet was betaald een harde ingreep was. Dit is toen door ambtenaren van het ministerie van Financiën in

Belasting-
dienst
Toeslagen

¹ Kamerstukken II, 2017/18, 31322, nr. 361.

² Uitspraak ECLI:NL: 2012:8Y6772: Gastouderbureau heeft ouders verkeerd geïnformeerd over de verplichte eigen bijdrage. Familieleden werden ingezet als gastouder en de eigen bijdrage werd vervolgens teruggegeven aan de ouders. De Raad van State concludeert dat de teruggave officieel had moeten worden vastgelegd en dat de Belastingdienst om die reden de toegekende kinderopvangtoeslag mag terugvorderen bij de ouders.

dit is wel heel
ernstig → grzeg

samenwerking met ambtenaren van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid besproken. Hier is daarna door de actualiteiten, zoals fraudezaken in 2015, geen gevolg aan gegeven waardoor deze op de achtergrond is geraakt. In deze periode lag de focus op fraudebestrijding, zoals ook de Adviescommissie uitvoering toeslagen in haar eerste deelrapport beschrijft. Recent is, in lijn met de uitspraak van de Raad van State en het eerste deelrapport van de Adviescommissie uitvoering toeslagen, met ingang van 23 oktober 2019 een beleidsregel inzake proportioneel vaststellen ingevoerd.

Directoraat-Generaal
Belastingdienst

Ons kenmerk
2020-0000000793

der
aangew.

De problematiek die ontstond in de uitvoering rondom CAF is in eerste instantie besproken binnen het ministerie van Financiën die verantwoordelijk is voor het toeslagenstelsel. Vanaf eind 2018 is met het ministerie van Sociale zaken en Werkgelegenheid gesproken over de CAF 11-problematiek. In de periode daarna is de omvang van de problematiek duidelijker geworden.

Afgelopen tijd is veel geïnvesteerd om uitvoering en beleid dichter bij elkaar te krijgen. Een ontwikkeling die de komende jaren geïntensiveerd wordt, bijvoorbeeld door nauwere samenwerking tussen de toeslagdepartementen (als opdrachtgevers), het directoraat-generaal Toeslagen (als opdrachtnemer) en het ministerie van Financiën (als eigenaar). De toeslagdepartementen zullen wij nauw betrekken bij de aanpak van de gewenste stelselwijziging en bij het oplossen van bestaande problemen bij Toeslagen. Als de aanpak van de situatie rond Toeslagen duidelijk is, zal de Kamer daarover vanzelfsprekend worden geïnformeerd. Afgelopen tijd is veel geïnvesteerd om uitvoering en beleid dichter bij elkaar te krijgen. Een ontwikkeling die de komende jaren voortgezet wordt. Daarbij wordt de komende periode ook de inrichting van de bestuurlijke driehoek van eigenaar, opdrachtgever en opdrachtnemer geprofessionaliseerd. Daarmee worden randvoorwaarden geschapen voor beleidsverantwoordelijke departementen om hun verantwoordelijkheid te kunnen invullen. Tevens werken we nauw samen met de toeslagdepartementen in onder meer het IBO om tot een beter stelsel te komen.

erg
ambtelijk
↓
we gaan
er
alles
aan doen
om dit
te ver-
hogen

Onderzoek Inspectie Overheidsinformatie en Erfgoed

Zoals in de Kamerbrief van 17 januari jl. aan uw Kamer is gemeld, is tijdens het proces van het samenstellen van de eerste ouderdossiers al gebleken dat de dossiers op onderdelen onvolledig zijn.¹ Ook bij de registratie van ouders die zich melden bij de Belastingdienst en vanuit de media komen signalen dat de systemen bij Belastingdienst/Toeslagen geen volledig beeld geven van een dossier. Hoewel er geen indicaties zijn dat stukken of bezwaarschriften bewust zijn kwijtgemaakt of vernietigd, is in de brief van 17 januari is aangekondigd dat door een onafhankelijke instantie te laten onderzoeken te laten doen. Daarbij is aangegeven dat we met de Auditdienst Rijk (ADR) in gesprek zijn of dan wel de ADR dan wel een andere instantie de aangewezen autoriteit is om dit te onderzoeken. Mede naar aanleiding van deze Kamerbrief heeft de Inspectie Overheidsinformatie en Erfgoed (hierna: Inspectie O&E) aangegeven zich op de hoogte te willen stellen van de archivering van informatie in het proces van de toeslagen kinderopvang bij de Belastingdienst. De Inspectie O&E houdt toezicht op de naleving van de Archiefwet 1995 bij de centrale overheid. De beoogde reikwijdte van het aangekondigde onderzoek wordt op korte termijn met de Inspectie O&E besproken. Bij dit gesprek wordt, conform mijn toezegging aan dhr. Omtzigt tijdens het debat van 21 januari jl., ook de mogelijkheid van een rol van de Rijksarchivaris besproken.

Reactie op vragen Nationale ombudsman rappelleren Toeslagen

¹ Kamerstukken II, 2019/20, 31066, nr. 579.

wanneer
geregeld?

Pagina 4 van 5

Bij brief van 18 december jl. heeft de voormalige staatssecretaris u geïnformeerd over de nadere vragen van de Nationale ombudsman en toegezegd u een afschrift van de reactie te sturen.⁴ In bijlage 2 en 3 treft u de vragen van de Nationale ombudsman en de reactie daarop.

Directoraat-Generaal
Belastingdienst

Ons kenmerk
2020-0000000793

Hoogachtend,

De minister van Financiën,

De staatssecretaris van Financiën -
Toeslagen en Douane

W.B. Hoekstra

Alexandra C. van Huffelen

⁴ Kamerstukken II, 2019/20, 31066, nr. 568.

Ministerie van Financiën

> Retouradres Postbus 20201 2500 EE Den Haag

De Nationale Ombudsman

De heer R.F.B van Zutphen

Postbus 93122

**Directoraat-Generaal
Belastingdienst**

Korte Voorhout 7
2511 CW Den Haag
Postbus 20201
2500 EE Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Inlichtingen

T
@minfin.nl
www.minfin.nl

Datum 29 januari 2020
Betreft Kinderopvangtoeslag rappelplicht Kinderopvangtoeslag

Ons kenmerk
2020-0000021112

Uw brief (kenmerk)
1439184

Geachte heer Van Zutphen,

Naar aanleiding van de berichtgeving in de media over de toepassing van de rappelplicht bij Toeslagen heeft u op 17 december jl. vragen hierover gesteld. In vervolg op ons overleg van 7 januari en het ambtelijk overleg van 14 januari beantwoord ik in deze brief uw vragen.

Op 18 december jl. is ook de Tweede Kamer geïnformeerd naar aanleiding van dezelfde berichtgeving over rappelleren. De betreffende Kamerbrief is als bijlage bij deze brief opgenomen.

Vraag 1. Wordt de rappelplicht correct uitgevoerd door Toeslagen? Zo ja, vanaf welk moment? Zo nee, vanaf welk moment niet meer? En waarom voerde Toeslagen deze wettelijke plicht niet uit?

Antwoord

Toeslagen heeft bij de werkprocessen rondom CAF-zaken, fraude-onderzoeken en het intensief subjectgericht toezicht het rappelleren sinds medio 2016 volgens de wet- en regelgeving ingericht.

Toeslagen is voor andere werkprocessen in het overige toezicht en de handmatige aanvragen van burgers bezig deze in te richten conform de wet- en regelgeving van het rappelleren. Gebleken is dat in deze gevallen de huidige praktijk is dat de lopende toeslag na het verstrijken van de eerste reactietermijn van vier weken om stukken aan te leveren, tegelijk met de rappelbrief, wordt stopgezet. Indien de burger binnen deze "tweede" vier weken de bewijsstukken aanlevert wordt de toeslag met terugwerkende kracht toegekend. Deze werkwijze past niet in de rappelsystematiek zoals deze voortvloeit uit de wet- en regelgeving. Het volgens wet- en regelgeving werken van de handmatige werkprocessen is geïmplementeerd in januari 2020. De geautomatiseerde processen volgen in maart dit jaar.

hmm
we
prezenter
zijn?

over welke processen gaat
dft2

Vraag 2. Werd de rappelplicht op 7 november 2017 correct uitgevoerd? Zo nee, hoe kunt u verklaren dat aan de Nationale ombudsman werd verzekerd dat de opvolging van deze aanbeveling op dat moment reeds praktijk was, terwijl de rappelplicht in werkelijkheid niet werd uitgevoerd?

Directoraat-Generaal
Belastingdienst

Ons kenmerk
2020-0000021112

Antwoord

De rappelplicht ten aanzien van CAF-zaken, fraude-onderzoeken en het intensief subjectgericht toezicht werd op 7 november 2017 correct uitgevoerd. De gehanteerde werkwijze sinds medio 2016 is dat eerst bewijsstukken bij de ouder worden uitgevraagd, waarna indien nodig een rappelbrief wordt verstuurd en waarbij afhankelijk van de reactie na afloop van het rappel de lopende toeslag mogelijk wordt stopgezet. Ik heb u in reactie op uw aanbevelingen in het 'geen powerplay maar fair play' inzake het CAF-project laten weten dat deze werkprocessen inmiddels op orde zijn, dit betrof de rappelplicht ten aanzien van CAF-zaken, fraude-onderzoeken en het intensief subjectgericht toezicht.

sinds
2016?
of iets
anders?

Vraag 3. Zijn de andere aanbevelingen uit het rapport 'Geen powerplay maar fair play' die de Belastingdienst toezegde op te volgen, daadwerkelijk opgevolgd?

Antwoord

U heeft Toeslagen in uw rapport 'Geen powerplay maar fair play' aanbevolen om:
1. Voortaan - als hij de rechtmatigheid van een lopende kinderopvangtoeslag wil onderzoeken en de lopende toeslag wil opschorten of beëindigen - de procedure te volgen zoals de wetgever deze voor ogen had en ook overigens te voldoen aan het behoorlijkheidsvereiste van 'fair play'.

Reactie aanbeveling 1

De kinderopvangtoeslag behoorde niet te worden gestopt, maar opgeschort. Pas als uit het onderzoek blijkt dat er geen recht bestaat, kan de toeslag worden gestopt. Reeds in 2016 is de praktijk van stopzetting tijdens de uitvraag van bewijs gestopt. Een van de door mij aangekondigde maatregelen van 11 oktober jl. ziet op de verbetering van de vaktechnische lijn, deze maatregel draagt bij aan het op de juiste wijze volgen van de procedure zoals deze uit het beleid volgt.

Wat
staer hier?
= onduidelijk

2. Als deze een toeslag(aanvraag) afwijst of beëindigt omdat de aanvrager onvoldoende gegevens of bewijsstukken heeft aangeleverd - in de beschikking duidelijk aan te geven welke informatie en / of bewijsstukken ontbreken of niet voldoen aan de eisen.

Reactie aanbeveling 2

In de communicatie naar de aanvragers wordt duidelijker aangegeven waarom er geen recht op de toeslag bestaat. Wanneer de reden ligt in het niet overleggen van alle benodigde stukken, wordt duidelijker aangegeven welke stukken ontbreken of niet voldoen.

3. De vraagouders die overlast hebben ondervonden door de aanpak van Toeslagen excuses aan te bieden en een tegemoetkoming te bieden voor het aangedane leed.

Wanneer
heeft het
→ de
herbeoordeling
nummer II?

Reactie aanbeveling 3

Aan de vraagouders die overlast hebben ondervonden door de aanpak van Toeslagen zijn excuses aangeboden en bij overschrijding van termijnen is een tegemoetkoming toegekend. In aanvulling daarop hebben de gedupeerde CAF 11-ouders eind december het eerste deel van de compensatie ontvangen, zoals is voorgesteld door de Adviescommissie uitvoering toeslagen.

Directoraat-Generaal
Belastingdienst

Ons kenmerk
2020-0000021112

4. De voorheen afgewezen bezwaarschriften en de lopende beroepszaken binnen een termijn van drie maanden ambtshalve te toetsen aan de uitspraak van de Raad van State d.d. 8 maart 2017. In die uitspraak oordeelde de Raad van State dat Toeslagen bij de beëindiging van het kinderopvangtoeslag-voorschot niet de vereiste zorgvuldigheid in acht heeft genomen en in strijd met de voor opschorting geldende regels heeft gehandeld. Deze aanbeveling geldt alleen voor de dossiers waarin betrokkenen voldaan hebben aan hun informatieplicht en alle benodigde gegevens en bewijsstukken aan Toeslagen hebben verstrekt. De Nationale ombudsman verzoekt Toeslagen om hem over drie maanden te informeren over de voortgang en de uitkomsten van deze herbeoordeling.

Reactie aanbeveling 4

In 2017 is door Toeslagen gekeken of de uitspraak van de Raad van State van 8 maart 2017 ruimte bood om voor meer ouders de Kinderopvangtoeslag alsnog toe te kennen. Op basis hiervan zijn 55 gevallen opnieuw beoordeeld wat in vijf gevallen heeft geleid tot een herziening van de eerdere afwijzing. Dit is ook per brief van 16 februari 2018 aan u gemeld. Ook is contact geweest met de gemachtigde in veel beroepszaken. Toeslagen heeft aangeboden dat ouders alsnog toeslag zouden kunnen ontvangen voor de periode dat zij de bewijzen konden overleggen en daarmee hun recht konden aantonen. Helaas leidde dat niet tot een afronding van de zaken.

moeten we niet nog meer zeggen
Hoogachtend, over het wel of niet

De minister van Financiën,

De staatssecretaris van Financiën
Toeslagen en Douane,

W.B. Hoekstra

Alexandra C. van Huffelen

Bijlage 4

2020Z00173

Antwoorden op vragen van het lid Leijten (SP) aan de minister van Financiën over het bericht dat het nog zeker een jaar gaat duren tot de toeslagenaffaire is opgelost.

(ingezonden 10 januari 2020)

Vraag 1

Kunt u aangeven op basis van welke inschatting of signalen u de waarschuwing hebt afgegeven dat de afwikkeling van dossiers in de toeslagenaffaire nog een jaar kunnen gaan duren?¹

Vraag 2

Kunt u zich voorstellen dat dit voor gedupeerde ouders – die zich, mede door het gesprek met u persoonlijk, eindelijk gehoord voelen – een domper is?

Antwoord 1 en 2

Na jaren van onzekerheid kan ik me zeer goed voorstellen dat het teleurstellend is voor ouders om te horen dat de afhandeling van dossiers nog een jaar kan gaan duren. Zoals ook in het debat op 21 januari jl. benoemd is zullen we alles op alles zetten om de CAF 11-dossiers, maar ook zo veel mogelijk dossiers van ouders die nu al in het vizier zijn, voor het einde van dit kalenderjaar op te lossen. Inmiddels hebben zich naast CAF 11 ruim 4.900 ouders zich als gedupeerden gemeld, dat betekent voor tienduizenden uren extra werk in deze dossiers. Hierbij zijn zowel snelheid als zorgvuldigheid van belang.

Vraag 3

Ziet u een mogelijkheid om, los van de daadwerkelijke afwikkeling, ouders wel eerder duidelijkheid te geven of en zo ja hoe zij in aanmerking kunnen komen voor compensatie en/of een schadevergoeding? Kunt u uw antwoord toelichten?

Antwoord 3

Inmiddels hebben, naast de CAF-11 ouders, ruim 4900 ouders zich gemeld als gedupeerden. Circa 2400 ouders hebben zich rechtstreeks bij de Belastingdienst/Toeslagen gemeld, 1450 via het zwartboek van de SP en 750 via BOiNK. Deze groep is zeer divers en dat maakt de beoordeling van alle gevallen complex. Snelheid en zorgvuldigheid gaan hierin helaas niet altijd samen. Ik zeg uw Kamer toe aan deze groep ouders, na het uitkomen van het eindrapport van de Commissie Donner het rapport van de ADR en de kabinetsreactie daarop, een voortgangsbrief te sturen.

Vraag 4

Zou u het een logische werkwijze vinden dat als de Belastingdienst geen dossier heeft, noch een bevindingendocument waarom de ouders 'opzet/grove schuld' wordt verweten – iets wat wel conform de interne werkinstructies gemaakt moet worden² – dat er dan overgegaan wordt tot compensatie? Immers de bewijslast om iemand te beschuldigen ontbreekt? Kunt u op deze suggestie ingaan?

Antwoord 4

¹ Trouw, 8 januari 2020 (<https://www.trouw.nl/binnenland/eindelijk-vinden-de-gedupeerden-in-toeslagenaffaire-gehoort-bcd1c8f6/>)

² Bijlage 3 (kaders verwijtbaarheid KOT) bij Kamerstuk 31 066, nr. 544.

Als de Belastingdienst/Toeslagen, bijvoorbeeld door een onvolledig dossier, niet aannemelijk kan maken dat sprake is (geweest) van opzet of grove schuld, kunnen de aan die kwalificatie verbonden gevolgen voor onder meer de invordering uiteraard niet (meer) intreden. Het (achteraf) niet aannemelijk kunnen maken van opzet of grove schuld hoeft echter niet één op één te betekenen dat compensatie aan de orde is, dit zal per situatie bekeken moeten worden. Het kabinet zal terugkomen op de afhandeling van de overige CAF- en aanverwante zaken in reactie op het eindrapport van de Commissie Donner en het rapport van de ADR. De vaststelling van de kaders voor compensatie en het aspect van opzet/grove schuld zullen daarbij aan de orde komen.

Vraag 5

Heeft u al meer inzicht gekregen op het verzoek om de verjaring van teruggevorderde kinderopvangtoeslag te laten vervallen, conform het antwoord dat u gaf tijdens de behandeling van de Najaarsnota op 18 december 2019?³

Antwoord 5

De compensatieregeling voor CAF11-ouders ziet op de jaren 2012 tot en met 2014. De eventuele verjaring van de teruggevorderde kinderopvangtoeslag speelt bij de vaststelling van de compensatie geen rol. Zoals aangegeven in het antwoord op de vorige vraag zal het kabinet terugkomen op de afhandeling van de overige CAF- en aanverwante zaken in reactie op het eindrapport van de Commissie Donner en het rapport van de ADR. In dat kader zal ook de (mogelijke) samenhang met de verjaringsregels voor de toegekende of teruggevorderde toeslagen worden bezien.

Vraag 6

Is het juist dat ik uit uw brief van 7 januari opmaak dat er tot 1 maart nodig is om dossiers van negen mensen in orde te brengen?⁴

Vraag 7

Klopt mijn inschatting dat dit mensen betreft die onder een fraudeonderzoek van een Combiteam Aanpak Facilitators (CAF) vallen? Zo ja, worden tegelijkertijd dan ook dossiers van andere betrokken ouders bij datzelfde CAF in orde gemaakt?

Antwoord 6 en 7

Ja, het klopt dat de Belastingdienst/Toeslagen ernaar streeft deze, inmiddels tien, ouders uiterlijk 1 maart 2020, maar waar mogelijk eerder, hun dossiers te overhandigen.⁵ Zoals de minister van Financiën in zijn brief van 7 januari jl. aangaf gaat ook hier oog voor de informatiebehoefte van de ouder en zorgvuldigheid boven snelheid.⁶ Deze ouders zijn betrokken in omvangrijke en complexe groepsmatige onderzoeken uit het verleden, waarvan het in vier gevallen gaat om een fraudeonderzoek binnen de CAF. De overige zes zijn fraudezaken uit de periode voorafgaand aan de oprichting van de CAF. Dit betreft zeer omvangrijke dossiers die meer tijd vergen, juist om ouders behulpzaam te zijn en hen het gewenste inzicht te verschaffen. **PM Werkmethode dossiers, zie separate notitie "Dossiers CAF zaken" in weekendtas.** De Belastingdienst/Toeslagen zal niet ongevraagd dossiers aan ouders verstrekken.

bevezen of fraude onderzocht!

Vraag 8

³ "Ik krijg op deze specifieke motie het signaal dat het verstandig is met Donner in gesprek te gaan, en dat het verstandig is om juridisch uit te zoeken wat het betekent en onderzoek te doen. Ik zou echt een beroep willen doen op de redelijkheid van de heer Alkaya om de motie aan te houden. Anders moet ik de motie ontraden. Maar ik wil de motie niet ontraden. Ik wil er juist met een positieve grondhouding naar kunnen kijken." Ongecorrigeerd stenografisch verslag:

https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/plenaire_verlagen/detail/29627cd6-0fe4-46bb-b648-3f6b9ba1093d#id9d5de1ba

⁴ Kenmerk 2020Z00092

⁵ Zie hiervoor ook de brief van 17 januari 2020, Kamerstukken II, 2019/20, 31066, nr. 579.

⁶ Kamerstukken II, 2019/20, 31066, nr. 578.

Kunt u verklaren hoe het mogelijk is dat er gesproken wordt van het opvragen van negentien dossiers op 11 november 2019, terwijl er die dag tenminste 25 gedupeerde ouders aanwezig waren?

Antwoord 8

Op 11 november 2019 zijn er naar aanleiding van de demonstratie in Rotterdam bij het kantoor van de Belastingdienst 19 verzoeken van ouders binnengekomen, die hun dossier wilden ontvangen. Er waren inderdaad meer dan 19 personen aanwezig op 11 november, doordat er ook partners en sympathisanten van de ouders aanwezig waren.

Vraag 9

Is door de Belastingdienst inmiddels in kaart gebracht hoeveel mensen vanaf 2009 'opzet/grove schuld' is verweten waardoor hun kinderopvangtoeslag op nul is gezet en over uitbetaalde jaren is teruggevorderd? Zo nee, wanneer kan deze inventarisatie wel gemaakt zijn?

Antwoord 9

Een nihilstelling vindt plaats als de ouder niet voldoet aan de voorwaarden om in aanmerking te komen voor de toeslag. De vaststelling van opzet of grove schuld speelt een rol bij de beoordeling of ouders in aanmerking komen voor een persoonlijke betalingsregeling. Als opzet of grove schuld wordt vastgesteld, dan leidt dat tot afwijzing van het verzoek om een persoonlijke betalingsregeling, maar niet tot het op nul stellen of terugvorderen van de kinderopvangtoeslag. Het aantal toeslagschuldgerechtigden dat in de periode vanaf 2010 de kwalificatie opzet of grove schuld heeft gekregen en nog steeds een toeslagschuld heeft, bedraagt ongeveer 8.500 personen. Op dit moment onderzoekt de Belastingdienst hoeveel mensen in totaal de kwalificatie 'opzet of grove schuld' gekregen heeft. Zodra ik dat aantal heb, informeer ik uw Kamer daarover.

Vraag 10

Kunt u aangeven welke lessen u uit de door de ouders zeer gewaardeerde gesprekken meeneemt?

Antwoord 10

De belangrijkste les is dat er onvoldoende oog is geweest voor de menselijke maat. We hebben fouten gemaakt en de ouders te lang in een onzekere en onduidelijke situatie laten zitten. De overheid hoort fatsoenlijk om te gaan met burgers, daarom begrijp ik - zeker na de persoonlijke verhalen - het gevoel van onrecht bij de ouders. We moeten zaken in de dienstverlening aan burgers fundamenteel anders doen.

Vraag 11

Kunt u aangeven hoe de gesprekken tot stand zijn gekomen?

Antwoord 11

De minister van Financiën heeft afgelopen weken veel gesprekken gevoerd, met medewerkers, met leidinggevenden - zowel binnen het departement als binnen de Belastingdienst - en met betrokken ouders. Voor het uitnodigen van de ouders is ouderbelangenorganisatie BOiNK benaderd. Zij vertegenwoordigen ruim 5.000 oudercommissies en vertegenwoordigen daarmee naar eigen zeggen zo'n 80% van de ouders die gebruik maken van kinderopvang.⁷ Bovendien is BOiNK een bekende partner en zijn ze betrokken bij het Verbeterprogramma kinderopvangtoeslag van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en Belastingdienst/Toeslagen. Veel ouders hebben persoonlijk contact met BOiNK over hun situatie met de kinderopvangtoeslag. Ouders voelen zich daarnaast ook gehoord door de organisatie, mede omdat ze het Meldpunt Stopgezette

⁷ <https://www.boink.info/ waarom- lid- worden>

Kinderopvangtoeslag zijn gestart (met de SP en de Bond van Belastingbetalers) en medeopsteller zijn van het daarbij behorende zwartboek. Veel ouders hebben zich ook aangemeld bij het Meldpunt. Het was om deze reden mijn inschatting dat BOiNK voor de ouders een betrouwbare partner is. Dit helpt het gesprek makkelijker in een open setting op gang te brengen en biedt de ouders comfort. De ouders zijn geselecteerd en telefonisch uitgenodigd door BOiNK tussen kerst en vrijdag 3 januari. Voor de 2 gesprekken in kleine setting op woensdag 10 januari hebben zich in totaal 14 ouders aangemeld. Deze ouders zijn geregistreerd als zelfmelder en worden ook zo behandeld.

Vraag 12

Was het de wens van het ministerie dat ouders vooraf geen contact met de media zouden hebben? Kunt u aangeven hoe dit precies is verlopen?

Antwoord 12

Nee, het staat burgers altijd vrij om pers te spreken. Het ministerie heeft hierbij geen rol gehad. BOiNK heeft op eigen initiatief een e-mail opgesteld en verstuurd over onder andere communicatie met de media na de ouders telefonisch te hebben uitgenodigd.

2020Z00176

Vragen van het lid Van Kooten-Arissen (Van Kooten-Arissen) aan de minister van Financiën over de samenwerking van het ministerie van Financiën met kinderopvangbranchevereniging BOInK.

(Ingezonden 10 januari 2020)

Vraag 1

Kent u het bericht 'Eindelijk vinden de gedupeerden in toeslagaffaire gehoor'?⁸

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Waarom is er besloten tot een overeenkomst tussen het ministerie van Financiën en de Belangenvereniging van Ouders in de Kinderopvang (BOInK) Kunt u een reconstructie geven hoe, en onder welke voorwaarden, deze overeenkomst tot stand is gekomen?

Antwoord 2

Er is geen overeenkomst met BOInK. De minister van Financiën heeft de afgelopen weken veel gesprekken gevoerd, met medewerkers, met leidinggevend - zowel binnen het departement als binnen de Belastingdienst - en met betrokken ouders. Voor het uitnodigen van de ouders is ouderbelangenorganisatie BOInK benaderd, zij vertegenwoordigen ruim 5.000 oudercommissies. Bovendien is BOInK een bekende partner en zijn ze betrokken bij het Verbeterprogramma kinderopvangtoeslag van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en Belastingdienst/Toeslagen. Veel ouders hebben persoonlijk contact met BOInK over hun situatie met de kinderopvangtoeslag. Ouders voelen zich gehoord door de organisatie, mede omdat ze het Meldpunt Stopgezette Kinderopvangtoeslag zijn gestart (met de SP en Bond van Belastingbetalers) en medeopsteller zijn van het zwartboek. Veel ouders hebben zich ook aangemeld bij het Meldpunt. Het was om deze reden mijn inschatting dat BOInK voor de ouders een betrouwbare partner is. Dit helpt het gesprek makkelijker in een open setting op gang te brengen en biedt de ouders comfort. De ouders zijn geselecteerd en telefonisch uitgenodigd door BOInK tussen kerst en vrijdag 3 januari. Voor de twee gesprekken in kleine setting op woensdag 10 januari hebben zich in totaal 14 ouders aangemeld.

Vraag 3

Klopt het dat de selectie van ouders die aanwezig mochten zijn bij dit gesprek via BOInK is verlopen? Waarom is voor deze aanpak gekozen?

Antwoord 3

Ja dat klopt. Zie voor de toelichting antwoord 2.

Vraag 4

Wat heeft BOInK in het verleden en in het bijzonder de afgelopen twee jaar concreet gedaan om de gedupeerde ouders in de toeslagaffaire, waaronder de ouders die onder Combiteam Aanpak Facilitators 11 (CAF 11) vallen, bij te staan?

⁸ Trouw, 8 januari 2020 (https://www.trouw.nl/binnenland/eindelijk-vinden-de-geduceerden-in-toeslagaffaire-gehoor~bcd1c8f5/?referer=https%3A%2F%2Fwww.bing.com%2Fsearch%3Fq%3Dboink%2Bhoekstra%2Btrouw%26src%3DIE_SearchBox%26FORM%3DIESR4A)

Antwoord 4

Voor deze vraag verwijst ik u graag naar BOInk zelf. Het ministerie houdt geen activiteiten bij van contact met maatschappelijke organisaties. Het Meldpunt Stopgezette Kinderopvangtoeslag startte op 9 juli 2019 op initiatief van BOInk, de Bond van Belastingbetalers en de SP. Bij het meldpunt meldden zich zo'n 280 ouders, geteld tot en met de publicatiedatum van het zwartboek d.d. 28 augustus 2019. Zie ook het antwoord op vraag 2.

Vraag 5

Bent u bekend met de inhoud van de brief die [] van BOInk heeft geschreven aan de ouders aan de vooravond het gesprek?⁹

Antwoord 5

Ja.

Vraag 6

Wat vindt u ervan dat de gedupeerde ouders die zo lang niet gehoord zijn, een persverbod opgelegd krijgen door de organisatie die zegt hun belangen te behartigen en zich opwerpt als woordvoerder?

Antwoord 6

Het staat burgers altijd vrij om de pers te spreken. Het ministerie heeft hierbij geen rol gehad. De e-mail is op initiatief van BOInk opgesteld en verstuurd nadat zij de ouders telefonisch hebben uitgenodigd. Hierin is een verzoek opgenomen om niet voorafgaand aan de gesprekken met de pers te spreken.

Vraag 7

Klopt het dat de gedupeerde ouders eveneens door BOInk gevraagd zijn om de "achterdeur" te nemen in plaats van de hoofdingang van het ministerie? Zo ja, kunt u zich voorstellen dat dit pijnlijk is, zeker als mensen zich jarenlang niet gehoord of gezien hebben gevoeld?

Antwoord 7

In de e-mail van BOInk is hierover niets opgenomen. Ik heb slechts begrepen dat BOInk gevraagd heeft of ouders liever media niet te woord willen staan en hoe hierin te kunnen handelen.

Vraag 8

Hoeveel meldingen van gedupeerde ouders in de toeslagaffaire heeft het meldpunt van BOInk inmiddels ontvangen? Hoe heeft dit meegewogen in de besluiten omtrent de totstandkoming van een samenwerkingsovereenkomst tussen het ministerie van Financiën en BOInk?

Antwoord 8

Het Meldpunt Stopgezette Kinderopvangtoeslag startte op 9 juli 2019 op initiatief van BOInk, de Bond van Belastingbetalers en de SP. Bij het meldpunt meldden zich zo'n 280 ouders, geteld tot en met de publicatiedatum van het zwartboek d.d. 28 augustus 2019.¹⁰ Inmiddels heeft de

⁹ <https://twitter.com/pieterkleinrt/status/1214866671246200833>

¹⁰ (bron: zwartboek op website SP:

https://www.sp.nl/sites/default/files/meldpunt_onterecht_stopgezette_kinderopvangtoeslag.pdf)

Belastingdienst/Toeslagen via BOInK 740 meldingen van ouders binnengekregen.

De samenwerking tussen de Belastingdienst/Toeslagen en BOInK is al van voor de oudergesprekken op 8 januari jl. Zij zijn partner in het Verbeterprogramma kinderopvangtoeslag (KOT). De samenwerking is constructief. Voor het ministerie is contact met ~~het veld~~ van belang om hier lering en signalen uit te kunnen trekken. Omdat BOInK ouders kent waarvan de precieze situatie per dossier binnen de kinderopvangtoeslag sterk verschilt en ik juist ouders in uiteenlopende situaties wilde spreken, acht ik BOInK ook een goede samenwerkingspartner voor deze gesprekken. Het was mijn inschatting dat BOInK voor de ouders een betrouwbare partner is. Dit helpt het gesprek makkelijker in een open setting op gang te brengen en biedt de ouders comfort.

deze organisatie

Vraag 9

Zijn de gedupeerde ouders in de toeslagaffaire, in het bijzonder CAF 11, geconsulteerd door het ministerie van Financiën over de beslissing om met BOInK samen te gaan werken en deze als officiële belangenbehartiger en woordvoerder te laten optreden? Zo ja, hoeveel ouders en op welke wijze?

Antwoord 9

Nee. Ik beschouw BOInK in het algemeen wel als een belangenbehartiger van ouders in de kinderopvang en daarmee zijn ze voor het ministerie een belangrijke ~~stakeholder~~ in het dossier. BOInK is overigens niet hun officiële belangenbehartiger en woordvoerder.

partner

Vraag 10

Bent u ermee bekend op welke wijze BOInK haar rol als woordvoerder van gedupeerde ouders in de toeslagaffaire, nu en in de toekomst, denkt vorm te geven? Zo ja, kunt u toelichten hoe BOInK dit gaat invullen?

Antwoord 10

Nee. BOInK is belangenbehartiger van ouders in de kinderopvang. Ouders kunnen de organisatie benaderen voor advies en ondersteuning. Hoe BOInK de belangenbehartiging vormgeeft, is aan hen zelf.

*Wij houden nu
geregeld contact*

natuurlijk

Vraag 11

Met welke frequentie zit het ministerie van Financiën met BOInK om de tafel over de toeslagaffaire of welke plannen zijn daartoe?

Vraag 12

Kunt u aangeven, of bent u bereid uit te zoeken, hoe vaak en op welke wijze tijdens de gesprekken tussen BOInK, de Belastingdienst en/of het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid in de afgelopen jaren het hardvochtige beleid van de Belastingdienst met betrekking tot het stopzetten en terugvorderen van kinderopvangtoeslag is besproken?

Vraag 13

Kunt u verklaren, of bent u bereid te reconstrueren, waarom er naar aanleiding van ingebrachte signalen van BOInK over de stopzettingen geen actie ondernomen is?

Antwoord 11, 12 en 13

De Belastingdienst/Toeslagen onderhoudt contacten met BOInK. De contacten gaan breder dan alleen over de toeslagenkwestie, maar betreffen de kinderopvangtoeslag in zijn algemeenheid. Ik

informatie
 beschikbaar niet over ~~aanstellen~~ hoe vaak er met BOInK gesproken is over het stopzetten en terugvorderen van de kinderopvangtoeslag. Vanuit het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW), beleidsmatig verantwoordelijk voor kinderopvang, zijn er reguliere contacten met het kinderopvangveld. BOInK is een ~~van die partijen~~ *belangrijke partij* in dat veld. De Belastingdienst/Toeslagen participeert, samen met het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, sinds 2018 in het Verbeterprogramma kinderopvangtoeslag. In het kader van dat traject zijn er overleggen (eens in de 2 à 3 maanden) waaraan ouderorganisaties, BOInK en Voor Werkende Ouders, en brancheorganisaties uit de kinderopvang deelnemen. In deelprojecten binnen het verbeterprogramma, zijn er ook nog contacten tussen de Belastingdienst/Toeslagen, het ministerie van SZW en BOInK. Daarnaast zullen er, periodiek, gesprekken gaan plaatsvinden tussen Belastingdienst/Toeslagen en de voorzitter van BOInK.

Vraag 14

Kunt u uitleggen, indachtig voorgaande vragen, welke meerwaarde u ziet in een samenwerking met BOInK bij de inspanningen van het ministerie van Financiën om de gedupeerde ouders uit de ellende te helpen?

Antwoord 14

Ik beschouw BOInK in het algemeen ~~als~~ *als* een belangenbehartiger van ouders in de kinderopvang en daarmee zijn ze voor het ministerie een belangrijke ~~stakeholder~~ *partner* in het dossier.